

HRVATSKI SABOR

Odbor za zaštitu okoliša i prirode

KLASA: 022-03/21-03/104

URBROJ: 6521-29-21 -

Zagreb, 8. prosinca 2021.

D.E.U. br. 21/009

ODBOR ZA EUROPSKE POSLOVE

g. Domagoj Hajduković, predsjednik

Predmet: Mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Vijeća o restrukturiranju sustava Unije za oporezivanje energenata i električne energije (preinaka) COM (2021) 563, D.E.U. br. 21/009

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora razmotrio je, na 26. sjednici održanoj 8. prosinca 2021. godine Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Vijeća o restrukturiranju sustava Unije za oporezivanje energenata i električne energije (preinaka) COM (2021) 563, koje je Odboru za zaštitu okoliša i prirode sukladno članku 154. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora dostavio Odbor za europske poslove, aktom od 5. studenoga 2021. godine.

Stajalište RH Hrvatske o ovom Prijedlogu direktive usvojila je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske Zaključkom KLASA: 022-03/21-07/405, URBROJ: 50301-21/32-21-4 na sjednici održanoj 19. listopada 2021. godine.

Stajalište Republike Hrvatske obrazložio je predstavnik Ministarstva financija te istaknuo da je navedeni Prijedlog direktive dio europskog zelenog plana i zakonodavnog paketa „Spremni za 55“ predloženog od Europske komisije kojim se pokreće revizija zakonodavstva u području klime, energetike i prometa s ciljem smanjivanja emisije stakleničkih plinova za najmanje 55% do 2030. (u odnosu na 1990.) i dostizanja klimatske neutralnosti do 2050. godine. Prijedlogom Direktive revidiraju se i ukidaju određena postojeća oslobođenja od plaćanja poreza i smanjene visine poreza, uvode se novi predmeti oporezivanja, predlažu se nove minimalne visine oporezivanja koje se određuju prema energetsom sadržaju energenata i električne energije te se uspostavlja dinamika dostizanja tih visina.

Republika Hrvatska, u kontekstu Europskog zelenog plana i paketa „Spremni za 55“ te postavljenih klimatskih ciljeva u zaštiti i očuvanju okoliša koji se žele postići, u načelu podržava inicijalni Prijedlog direktive. RH ističe da Prijedlog direktive, kao dio sveobuhvatne revizije klimatskog, prometnog, građevinskog i energetskeg sektora, postizanje ciljeva pogotovo u pogledu smanjivanja emisija CO₂ te tranzicije u primjeni čišćih goriva i poticaja u ulaganja u alternativna goriva, svojim predloženim i revidiranim odredbama takve ciljeve nesporno podupire.

RH smatra da zbog široke i različite primjene raznih vrsta energenata i električne energije u sektorima koji obuhvaćaju značajne segmente gospodarstva (npr. zračni, pomorski i željeznički promet, poljoprivreda i industrija i dr.), kao i društvo (kućanstva), predloženi način oporezivanja energenata i električne energije koji se temelji na energetskej učinkovitosti mora biti postupan i prilagodljiv na način kako bi se u što većoj mjeri izbjegli negativni utjecaji u socijalnom aspektu, konkurentnosti gospodarstva ili prikupljanju poreznih prihoda.

S obzirom da je prometni sektor znatno pogođen negativnim utjecajem pandemije uzrokovane virusom COVID-19, a i u kontekstu nedovoljne razvijenosti dijelova prometne infrastrukture te poglavito uzevši u obzir ovisnost prometne povezanosti otoka isključivo o pomorskom prometu, RH predlaže da Direktiva u dijelu ukidanja obveznih oslobođenja u sektoru prometa stupi na snagu najranije 2025. godine. Na taj način bi se osiguralo dodatno vrijeme za oporavak prometnog sektora te za njegovo unaprjeđenje i modernizaciju kroz pripremu i provedbu nužnih investicijskih projekata sukladno zahtjevima zelene tranzicije.

RH navodi da je nesporno da prijedlog mijenja sadržaj i način oporezivanja, posebno u sektorima koji su do sada bili oslobođeni trošarine, i to na temelju obveznog oslobođenja ili pak primjene opcionalnih oslobođenja koja su nacionalno primijenjena na temelju Direktive Vijeća 2003/96/EZ o restrukturiranju okvira Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije. S obzirom da se radi uglavnom o relativno neznatnom povećanju visine oporezivanja za najšire sektore zahvaćene oslobođenjima, mišljenje je RH da je prijedlog u ovom obliku prihvatljiv, poglavito jer je sveobuhvatan i komplementaran s drugim prijedlozima iz zakonodavnog paketa „Spremni za 55“ te ne zahtijeva značajniju administrativnu promjenu sustava trošarinskog oporezivanja energenata i električne energije.

RH zadržava mogućnost izražavanja prigovora na pojedine dijelove Prijedloga direktive ukoliko bi se isti naknadno ocijenili neprihvatljivima za RH, o čemu će se predstavnici RH očitovati na narednim sastancima radne skupine/podskupine.

Nakon uvodnog obrazloženja u raspravi na Odboru postavljeno je pitanje odnosa poreza i socijalne dimenzije, odnosno razlikuju li se u strukturi kućanstva od gospodarstva. Predstavnik Ministarstva financija pojasnio je da se predloženom Direktivom načelno predviđa ukidanje raznih izuzeća i oslobođenja te je i sektor kućanstva obuhvaćen tom općom postavkom. Međutim, sektor kućanstva će i nadalje sukladno Prijedlogu direktive uživati povlašteni status budući da će se za sektor kućanstva uvijek primjenjivati posebna tablica za oporezivanje po sniženim stopama u odnosu na opće stope. Ujedno se za sektor kućanstva predviđa desetgodišnji period prilagodbe. Treći element je dana mogućnost državama članicama da uvedu oslobođenja za ugrožena kućanstva. Ugrožena kućanstva definiraju se vrlo široko kao ona koja su ispod 60% medijana raspoloživog dohotka. U smislu primjene navedeno će se morati nacionalno razraditi. Generalno gledano sektor kućanstva će uvijek biti u privilegiranoj poziciji te se neće dovoditi u isti položaj sa drugim sektorima.

U nastavku rasprave istaknuta je činjenica da će države koje imaju gospodarstvo koje u manjoj mjeri koristi obnovljive izvore energije (budući da se u njih manje ulagalo) biti manje konkurentne. Naime, njihovi gospodarski subjekti plaćati će veće stope jer koriste fosilne izvore i jer nema odgovarajuće infrastrukture za druge izvore energije. Stoga je naglašeno da bi u cilju konkurentnosti gospodarstva prioritet u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti te planiranju natječaja trebala biti ulaganja u tu vrstu infrastrukture. Ujedno je vezano za pitanje ugroženosti kućanstava izražen apel Ministarstvu financija da u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost osiguraju da se sredstva za energetske obnovu kuća koja se sada dodjeljuju po kriteriju najbrži prst, dodjeljuju po kriteriju ugroženosti odnosno riziku od siromaštva. Naime, ukoliko se sva raspoloživa sredstva ne usmjere po kriteriju socijalne ugroženosti dogodit će se da će puno kućanstava biti izložena potencijalnom oporezivanju.

Nakon provedene rasprave Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora, sukladno članku 152. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, većinom glasova (6 glasova „za“ i 1 glas „suzdržan“) je utvrdio sljedeće:

MIŠLJENJE

Odbor podržava Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Vijeća o restrukturiranju sustava Unije za oporezivanje energenata i električne energije (preinaka) COM (2021) 563

Za izvjestitelja na sjednici Odbora za europske poslove određena je Sandra Benčić, predsjednica Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Sandra Benčić

